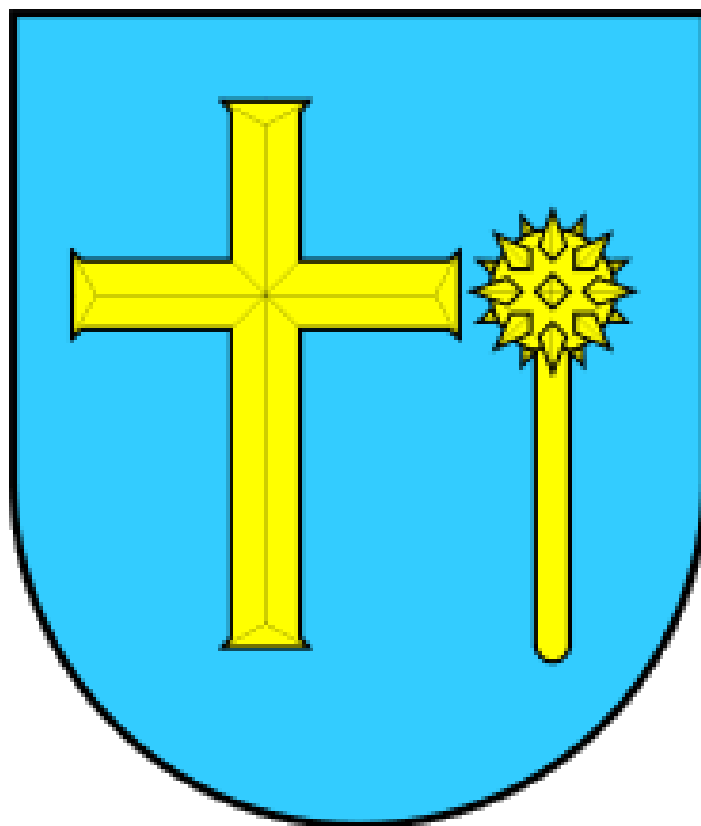

PRILOG B. IZVADAK ZA URBANISTE

ZAHTJEVI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA GRADA OMIŠA

srpanj, 2012. godine

Temeljem Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od opasnosti, nastanka i posljedica velikih nesreća i katastrofa te ratnih razaranja i terorizma za područje Grada Omiša.

Klasa: _____ Ur. broj: _____, od _____ a sukladno članku 4. stavak 3. Pravilnika o metodologiji za izradu Procjena ugroženosti i Planova zaštite i spašavanja („Narodne novine“ broj: 38/08), donosi se Izvadak iz Procjene naslovljen "Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja - Grad Omiš".

Dolje navedeni Zahtjevi zaštite i spašavanja odnose se na ugroze po stanovništvo i materijalna dobra na području Grada Omiša. Ugroze su razrađene prema mogućim opasnostima i prijetnjama koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velika nesreće a to su:

POPLAVA (BUJICA)

Područje Grada Omiša izloženo je periodičnom plavljenju rijeke Cetine. Smatra se da pljusak ima narav elementarne nepogode kad u vremenu kraćem od 15 minuta padne više od 15 mm kiše, dok ja za jaku kišu ta mjera više od 15 mm u razdoblju kraćem od 3 sata. Kratkotrajne i vrlo intenzivne kiše prouzrokuju bujice. Na području Grada Omiša registrirano su 75 bujičnih vodotoka.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju poplave (bujice) Grada Omiša:

- Za sve vodotoke (bujice, odvodne kanale i dr.) na području Grada Omiša, a u svrhu tehničkog održavanja vodotoka i radova građenja vodnih građevina treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine 5,0 m od gornjeg ruba korita. (Zakon o vodama članak 83. stavak 1. – NN broj 107/95 i 150/05);
- Ovisno o veličini i stanju uređenosti vodotoka, širina inundacijskog pojasa, odnosno udaljenost izgradnje novih objekata od gornjeg ruba korita, odnosno čestice javnog vodnog dobra može biti i manja, ali ne manja od 3,0 m, a što bi se utvrdilo vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno (Donosi se „Plan upravljanja lokalnim vodama“ i „Županijski plan za zaštitu voda“ na temelju članka 12. stavka 3. Zakona o vodama – NN broj 107/95 i 150/05);
- U inundacijskom pojasu zabranjeno je podizati zgrade, ograde i druge građevine osim regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina. Zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se onemogućava izgradnja i održavanje vodnih građevina ili na bilo koji način umanjuje protočnost korita i pogoršava vodni režim. Također je zabranjeno odlagati zemlju, kamen, otpadne i druge tvari, te obavljati druge radnje kojima se može utjecati na promjenu vodotoka, vodostaja, količine ili kakvoće vode ili otežati održavanje vodnog sustava, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka.

Kartografski prikazati:

- zonu plavljenja rijeke Cetine;
- zaštitne građevine izgrađene/neizgrađene (nasipi, retencije, oteretni kanali, propusti i sl.);
- za koje područje se radi Prostorni plan po povratnom periodu velikih voda 25, 100, 1000 godina;
- zone plavljenja uslijed oštećenja na zaštitnim vodnim građevinama (nasipi, retencije, oteretni kanali, propusti i sl.);
- zone plavljenja uslijed prekoračenja koeficijenata sigurnosti zaštitnih vodnih građevina obzirom na novonastale uvjete otjecanja u slivu;
- analizom kriterija nadvišenja izraziti potrebe rekonstrukcije vodnih građevina.

Analiza ugroženosti stanovništva i materijalnih dobara u odnosu na gore navedene parametre te potrebe za zaštitom i spašavanjem.

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), te drugim pozitivnim zakonskim propisima iz područja zaštite i spašavanja.

POPLAVE (PLIMNI VAL I USPOR)

Plimni valovi se javljaju kao posljedica jakog nevremena. Oni povisuju plime te isto tako mogu produžiti vrijeme plimne poplavljenosti određenog područja zahvaćenog plimnim valom te pri tome stvoriti efekt iznenadnog porasta razine vode koji nije uobičajen.

Na sličan način djeluju i uspori koji nastaju pod utjecajem tlaka zraka i vjetra, naročito juga koje potiskuje vodene mase prema zatvorenom kraju bazena te tako podiže razinu mora. Nastajanje olujnih uspora, koji izazivaju plavljenje pojedinih obalnih područja u Jadranu, rezultat je dugotrajnog (višednevnog) puhanja juga duž cijelog ili većeg dijela Jadrana.

Na ovom području plavljenje uslijed podizanja razine mora se može dogoditi na području naselja na obali Jadranskog mora. Zbog ušća rijeke Cetine u more najugroženije je područje gradskog naselja Omiš. Štete ovise o visini vode (mora) i vremenskoj dužini njegovog zadržavanja.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja za slučaj poplave (plimnog vala i uspora):

- Zone plavljenja u slučaju najgoreg scenarija, kartografski prikaz.
- Pokrivenost ugroženog područja uređajima za uzbunjivanje građana.
- Ugraditi mjere i putove evakuacije sa ugroženog područja.

Grad Omiš u svoje dokumente prostornog uređenja mora ugraditi mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća, te zahvate u prostoru u vezi sa zaštitom od prirodnih i drugih nesreća, sukladno članku 74. i 76. Zakona o prostornom planiranju i gradnji (NN 76/07 i 38/09) i Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), te Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06) i drugim pozitivnim propisima.

POTRES

Veći dio područja Grada Omiša pripada u zonu ugroženosti od potresa gdje je moguć intenzitet potresa od IX. stupnjeva MSK. To je razoran potres koji jako oštećuje četvrtinu kuća, pojedine kuće se ruše i mnoge postaju nepodesne za stanovanje, a u mokrom tlu i na strmim obroncima nastaju pukotine.

Sukladno navedenom, u procesu planiranja, pripreme i provođenja potrebnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od posljedica potresa na području Grada Omiša, potrebno je voditi računa o tipovima građevina, mogućim stupnjevima oštećenja i kvantitativnim posljedicama koje se mogu očekivati za predvidivi maksimalni intenzitet potresa.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja za slučaj potresa:

- Kartografski prikaz zona izgrađenosti, te zona zarušavanja s obzirom na vrstu gradnje objekata.
- Obveza izrade kartograma zarušavanja H1/2 + H2/2 + 5 m.
- Izrada seizmičke karte i statičkih proračuna.
- Obveza geoloških ispitivanja tla.
- Putove evakuacije i pomoći.

Protupotresno projektiranje kao i građenje građevina treba provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju (Zakon o prostornom uređenju i gradnji - NN br. 76/07). Protupotresno projektiranje kao i građenje građevina treba provoditi prema postojećim tehničkim propisima (Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima (Sl. list, br. 31/81, 49/82, 29/83, 20/88 i 52/90). Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove i potrebno je omogućiti nesmetan pristup svih vrsta pomoći u skladu s važećim propisima o zaštiti od požara, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

Iz Pravilnika o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju (NN, br. 29/83, 36/85 i 42/86) preuzeti:

- članak 25. st. 1.: - Međusobni razmak SO i PO H1/H2 + 5m,
- članak 25. st. 4.: - Otvoreni blokovi sa dva otvora H1/H2 + 5m,

- članak 28.: - Neizgrađene površine za sklanjanje i evakuaciju moraju biti udaljene od susjednih objekata najmanje za $H/2$, a veličina površine ne manja od broj st./4 u m^2 ,
- članak 30.:
  - U naselju i među naseljima potrebno je osigurati nesmetani prolaz žurnim službama
  - Udaljenost objekta od ruba javne prometne površine ne manji od $H/2$
  - Od ruba kolnika mag. i reg. ne manji od H
- članak 34. st. 2: - Uvjeti uređenja prostora za građevnu parcelu moraju sadržavati stupanj seizmičnosti područja za građevine društvene infrastrukture, športsko-rekreacijske, zdravstvene i slične građevine koji koristi veći broj različitih korisnika kao i javne prometne površine.

Grad Omiš u dokumente prostornog uređenja treba ugraditi mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća (među kojima je i potres) prema članku 76. stavak 1. podstavak 9. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09) te sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju (NN 174/04, 79/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86) te Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06).

OSTALI PRIRODNI UZROCI

SUŠA

Na osnovi mjerenih vrijednosti količine padalina i bezoborinskih dana vidi se smanjenje količina oborina i povećanje bezoborinskih dana što znači da će se morati uvesti mjere za sprečavanje utjecaja suše, prvenstveno na poljoprivredne kulture Grada Omiša.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju suše

- Pregled mogućih područja koja bi bila pogođena sušom,
- Kartografski prikaz postojećih i potrebitih sistema za navodnjavanje poljoprivrednih površina,

U svoje dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), te drugim pozitivnim propisima.

OLUJNO ILI ORKANSKO NEVRIJEME I JAK VJETAR

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju olujna ili orkanska nevremena i jakih vjetrova:

- Statistički pregled područja pogođenih olujnim ili orkanskim nevremenom ili jakim vjetrom,
- Prilikom projektiranja objekata voditi računa da isti izdrže opterećenja /sukladno članku 14. stavak 3. Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09)/.

U svoje dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Zakonu o zaštiti od elementarnih nepogoda (NN 73/97) te Pravilnika o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86)

TUČA

Na području Grada Omiš nema organizirane protugradne obrane, pa krute oborine mogu izazvati štete na povrtlarskim i voćarskim kulturama kao i na staklenicima.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju tuče:

- Statistički pregled područja pogođenih tučom.
- Kartografski prikaz Grada Omiša s intenzitetom i posljedicama nastalim uslijed tuče.
- Način gradnje stambenih, gospodarskih i poljoprivrednih objekata te zaštita poljoprivrednih kultura (posebno trajnih nasada) kako bi se smanjile posljedice uslijed tuče.
- Navesti i druge mjere kako bi se povećala zaštita stanovništva, materijalnih dobra i okoliša.

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09). Pored toga treba poštivati i Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda (NN 73/97); Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN, br. 29/83, 36/85 i 42/86), Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN, br. 47/06) te druge pozitivne zakonske propise iz područja zaštite i spašavanja.

SNJEŽNE OBORINE I POLEDICA

Snježne oborine: mogu prouzročiti velike štete na građevinama, a najvećim dijelom to se odnosi na krovne konstrukcije, koje trebaju biti projektirane prema normama za opterećenje snijegom karakteristično za različita područja, a određeno na temelju meteoroloških podataka iz višegodišnjeg razdoblja motrenja.

Poledica: Preventivne mjere uključuju prognozu za tu pojavu te izvještavanje o tome odgovarajućih službi, koje u svojoj redovnoj djelatnosti vode računa o sigurnosti prometne infrastrukture.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju snježne oborine i poledice:

- Statistički pregled područja pogođenih snježnim oborinama i poledicom;
- Prilikom projektiranja objekata voditi računa da isti izdrže opterećenja /sukladno članku 14. stavak 3. Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09)/;
- Ugraditi mjere sukladno Zakonu o zaštiti od elementarnih nepogoda (NN 73/97), te Pravilnika o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86).

TEHNIČKO - TEHNOLOŠKE KATASTROFE IZAZVANE NESREĆAMA U GOSPODARSKIM OBJEKTIMA

Na području Grada Omiša postoje gospodarski objekti koji u svojoj djelatnosti koriste, proizvode i skladište lakozapaljive i eksplozivne tvari, kao i pravne osobe kod kojih postoje smještajni kapaciteti lakozapaljivih i eksplozivnih tvari.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Omiša:

- Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari, mogu se obavljati samo u građevinama ili njenim dijelovima koji su izgrađeni sukladno važećim propisima koji uređuju predmetnu problematiku. Ove zahtjeve je nužno ugraditi u dokumente prostornog uređenja.
- U blizini zatečenih lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba. (dječji vrtići, škole, sportske dvorane, trgovački centri, stambene građevine i sl.);
- Nove objekte koji se planiraju graditi u kojima se pojavljuju opasne tvari potrebno je locirati na način da u slučaju nesreće ne ugrožavaju stanovništvo (rubni dijelovi poslovnih zona) te obvezati vlasnike istih na uspostavu sustava za uzbunjivanje i uvezivanje na nadležni Županijski centar 112.
- Za potrebe gašenja požara u hidrantskoj mreži treba, ovisno o broju stanovnika, osigurati potrebnu količinu vode i odgovarajućeg tlaka. Prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža, ukoliko ne postoji, treba predvidjeti vanjsku hidrantsku mrežu sukladno propisima.

- Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara na građevini ili otvorenom prostoru treba planirati odgovarajuće vatrogasne pristupe, prilaze i površine za operativni rad vatrogasnih vozila.

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06) te drugim pozitivnim zakonskim propisima iz područja zaštite i spašavanja.

TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE KATASTROFE IZAZVANE NESREĆAMA U PROMETU

Kroz Grad Omiš prolazi jedna od najprometnijih dionica državne ceste D 8, te autocesta A 1 kojima u tranzitu prolaze cisterne sa zapaljivim i opasnim tvarima. Može se reći da cijelom svojom dužinom ugrožavaju stanovništvo u slučaju nesreće, sudara prevrtanja zapaljenja ili istjecanja opasnih tvari pri transportu.

Kroz područje Grada Omiša vrši se prijevoz opasnog tereta i za druga područja izvan grada, opasnost za nastanak akcidenta je moguća na svim dionicama cestovnog prometa.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Omiša:

- Uz navedenu državnu cestu i autocestu potrebno je spriječiti daljnji razvoj naselja, a postojeća naselja rekonstruirati,

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06), te drugim pozitivnim zakonskim propisima iz područja zaštite i spašavanja.

OD PROLOMA HIDROAKUMULACIJSKE BRANE

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja u slučaju proloma hidroakumulacijske brane

Kartografski prikazati

- Zone ugroze za najnepovoljniji scenarij;
- Pokrivenost područja signalima za uzbunjivanje stanovništva (zvučne sirene);
- Pravci evakuacije izvan zone plavljenja;

Analiza pregleda područja ugroženih prolomom hidroakumulacijske brane te analiza pregleda zona ugroženih poplavnim valovima u odnosu na demografsku sliku ugroženog područja.

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš treba ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN, br. 76/07), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN, br. 29/83, 36/85 i 42/86), Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN, br. 47/06) te drugim pozitivnim zakonskim propisima iz područja zaštite i spašavanja.

EPIDEMIOLOŠKE I SANITARNE OPASNOSTI

U slučaju katastrofe i velike nesreće na području Grada Omiša može doći do pojave raznih vrsta bolesti ljudi i životinja te pojave epidemija, uglavnom uzrokovanih neodgovarajućim sanitarnim uvjetima. Također može doći i do širenja bolesti bilja.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju epidemiološke i sanitarne opasnosti

1. Statistički pregled područja koja bi mogla biti pogođena epidemiološkim i sanitarnim ugrozama,
2. Kartografski prikaz mogućih izvora ugroze (odlagališta otpada, i divlja odlagališta otpada, kanalizacijski sustav, otpadne vode itd.),
3. Mjerama zaštite u dokumentima prostornog uređenja potrebno je eventualna odlagališta otpada planirati na većoj udaljenosti od naseljenih mjesta kao i od površinskih i podzemnih vodotoka na području grada, te na mjestima gdje bi na najmanji mogući način onečišćavala okoliš.

Eventualne gradnje životinjskih farmi također treba planirati na povećanoj udaljenosti od naseljenih mjesta, a sukladno pozitivnim propisima koji reguliraju ovu problematiku.

U dokumente prostornog uređenja Grad Omiš će ugraditi mjere zaštite sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86) i Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06), te drugim pozitivnim zakonskim propisima iz područja zaštite i spašavanja.

OSTALE MJERE ZA SLUČAJ KATASTROFE I VELIKE NESREĆE

Pored gore navedenih mogućih vrsta opasnosti kojima je izložen Grad Omiš, te mjera kojima se smanjuju mogućnosti nastanka katastrofa ili velikih nesreća, u prostorne planove nužno je ugraditi i mjere kojima se omogućuje opskrba vodom i energijom za vrijeme otklanjanja posljedica nastalih prirodnom ili tehničko-tehnološkom nesrećom na području Grada Omiša na način da se:

- Izvrši stručna ekspertiza kojom bi se utvrdila mogućnost i način opskrbe vodom i energijom,
- Kartografski prikaže razmještaj vodoopskrbnih objekata za izvanredne situacije te razmještaj pokretnih elektroenergetskih uređaja.

Također u dokumente prostornog uređenja treba uvrstiti i mjere koje će dovesti do svrsishodnijeg provođenja mjera civilne zaštite (sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje) na način da se:

1. Kartografski prikaže mreža skloništa po vrstama i kapacitetu, te područje naselja koje gravitira pojedinom skloništu (sukladno Pravilniku o kriterijima za gradove i naseljena mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi zaštitni objekti – NN 2/91),
2. Kartografski prikažu lokacije smještaja sirena za uzbuđivanje te navedu drugi načini obavješćivanja i uzbuđivanja stanovništva,
3. Kartografski prikažu sabirni punktovi za evakuaciju, putovi evakuacije te lokacije smještaja evakuiranih (čvrsti objekti ili kamp naselja).

SKLONIŠTA

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Omiša:

Opći zahtjevi ugroženosti su propisani i sadržani u Pravilniku o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (N.N. broj 2/91.).

Sukladno navedenom Pravilniku gradovi i općine Splitsko-dalmatinske županije svrstani su u područja 1.- 4. stupnja ugroženosti u kojima se planira gradnja skloništa.

Područje Grada Omiša je s obzirom na broj stanovnika (14.872 stanovnika prema prvim rezultatima Popisa stanovništva 2011. god.), i ne postojanje objekata koji su posebno ugroženi svrstano u 2. stupnja ugroženosti.

Prema članku 2. gore navedenog Pravilnika skloništa za zaštitu stanovništva grade se u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko 2000 stanovnika. Kako se na prostoru Grada Omiša nalazi ukupno 31 naselja od kojih, prema prvim rezultatima Popisa stanovništva 2011. god., samo u gradskom naselju Omiš živi preko 2000 stanovnika (6.387 stanovnika), na području Grada postoji obveza izgradnje skloništa.

S obzirom na Pravilnikom propisane kategorije zaštitnih objekata (NN 31/75 i 55/83) vezano za 1. stupanj ugroženosti, a u odnosu na činjenicu da postoje ugroženi objekti po kriteriju Ministarstva obrane, planira se slijedeća primjena zaštitnih objekata:

- **Jednu ili više zona u kojima se moraju graditi skloništa otpornosti 100 kPa,**
- **u jednu ili više zona u kojima se grade skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa,**
- **Izgradnja zaklona, (otpornosti 30 kPa), kojima se osigurava zaštita stanovništva, u pravilu za stambene i za manje stambeno poslovne i poslovne objekte, do 50 sklonišnih mjesta na cijelom području,**
- **Izgradnja skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa za objekte od 50 do 100 sklonišnih mjesta, u pravilu gospodarske ili javne namjene.**

Ukoliko se izračunom dobije preko 100 sklonišnih mjesta (za javne ustanove, hotele, škole i sl.) tada bi se trebalo planirati sklonište osnovne zaštite, otpornosti 100 kPa.

Skloništa se grade u najpogodnijem ukopanom dijelu objekta sa mogućnošću lociranja rezervnog izlaza izvan zone ruševina - $H/2$ objekta.

Obavezno projektirati dvonamjenska skloništa, tako da se isti prostor može koristiti i u mirnodopskom razdoblju.